

Kerékpárok, varrógépek, gyermekkocsik,
 rádiók, gramofonok, lemezek nagy választékban varró-
 gép és gramofon javítások totálással **Déry Géparuház.**
 10 alkatrészek, gumik, nagy javítóműhely

A szegedi tanyák közigazgatása

II.

Amikor a Közigazgatás-racionalizálási Bizottság a szegedi tanyák topografiai viszonyait tanulmányozta, kiemelte a szegedi tanyák népességének jelentőségét és a két tanyaközpontnak rohamos fejlődését. Megállapította, hogy a szegedi tanyák közigazgatása a tíz legnagyobb tanyás várossal összehasonlítva viszonylag magas fokon áll. A további fejlődést a készülő tanya-törvény fogja irányítani, amelynek egyik lényeges, imperatív rendelkezése lesz: „A város tartozik minden évben a költségvetés mellett kimutatni, hogy a tanyakörzet közigazgatási szükségleteire legalább annyit fordít, amennyi az onnan származó községi adók és közjöveldelmek feleréssze.

A szegedi tanyák közigazgatásának szóló elismerés nem jogosítja fel a várost arra, hogy a tanyakérdést a törvény életbeléptetéséig elintézzék tekintse, mert a szegedi tanyák jelentősége is egészen speciális fejlődése megszervezésével az ország agrár-külterületeinek átlagos helyzetétől fölé.

Hogy a szegedi tanyavilág eddig nem lépett fel szervezeten a törvényhatósági bizottságban a maga közigazgatási igényeinek fokozottabb érvényesítése érdekében, annak két oka van: 1. a tanyai lakosság példás hűsége és ragaszkodása városához, 2. a szegedi tanyák népe maga sincsen tisztában e földterület néprajzi jelentőségével.

A tanyavilág önértékelését kívánjuk gazdagítani a következő statisztikai adatok közlésével.

A tanyás városok közül Szeged az egvedüli, amelynek területe 3 teljesen elkülönített részre osztható. A város magja és a hozzákapcsolódó két tanyai terület, mint a légszavart két szárnya, önálló egységeket, egymástól élesen elhatárolt topográfiai elemeket alkotnak. Szeged egész területe: 141.789 kat. hold. Ez a terület így oszlik meg:

Belterület	14.499 kat. hold
Alsótanya	84.721 kat. hold
Felső tanya	42.569 kat. hold
Összesen:	141.789 kat. hold

Nem részreállítás vezet bennünket, ha a város belterületét és Felsőtanyát elhanyagolva, pusztán Alsótanya néprajzi adatait vetjük össze az ország jelentősebb tanyai településeivel.

Alsótanya az ország első tanyája

Terület szerint az 5 legnagyobb tanyás város így sorakozik egymás mellett:

1. Debrecen	166.284 kat. hold
2. Kecskemét	163.237 kat. hold
3. Szeged	141.789 kat. hold
4. Hmvasárhely	132.258 kat. hold
5. Kiskunhalas	112.195 kat. hold

Levonva a városok belterületeit, csak a tanyavilág:

1. Debrecen	139.670 kat. hold
2. Kecskemét	128.471 kat. hold
3. Szeged	127.290 kat. hold
4. Hmvasárhely	109.251 kat. hold
5. Kiskunhalas	85.478 kat. hold

Alsó- és Felsőtanyát önálló területnek számítva a sorrend így alakul:

1. Debrecen	139.670 kat. hold
2. Kecskemét	128.471 kat. hold
3. Hmvasárhely	109.251 kat. hold
4. Kiskunhalas mv	85.478 kat. hold
5. Szeged-Alsótanya	84.721 kat. hold
6. Polgár nk.	55.190 kat. hold
7. Szentés mv.	51.149 kat. hold

8. Mezőtúr mv.	49.916 kat. hold
9. Békés nk.	49.687 kat. hold
10. Kiskunfélegyháza	45.982 kat. hold
11. Karcag mv.	45.905 kat. hold
12. Nagykőrös mv.	45.256 kat. hold
13. Szeged-Felső tanya	42.569 kat. hold
14. Nyiregyháza mv.	38.108 kat. hold
15. Szarvas nk.	37.465 kat. hold

Lényegesen felborul a sorrend, ha a tanyai települések lélekszámát vesszük figyelembe:

1. Szeged-Alsótanya	31.803 lélek
2. Kecskemét	28.712 lélek
3. Hódmezővásárhely	20.186 lélek
4. Debrecen	15.926 lélek
5. Nyiregyháza	14.716 lélek
6. Szeged-Felső tanya	13.106 lélek
7. Kiskunfélegyháza mv.	12.208 lélek
8. Kiskunhalas mv.	10.928 lélek
9. Békés nk.	10.176 lélek
10. Szarvas nk.	9.903 lélek

Népsűrűség négyzetkilométerenkint:

1. Nyiregyháza mv.	671 lélek
2. Szeged-Alsótanya	65,2 lélek
3. Szeged-Felső tanya	53,5 lélek
4. Törökszentmiklós	46,3 lélek
5. Kiskunfélegyháza	46,1 lélek
6. Szarvas nk.	45,9 lélek
7. Kecskemét	40,1 lélek
8. Békés nk.	35,5 lélek
9. Hódmezővásárhely	32,1 lélek
10. Kiskunhalas	22,2 lélek
11. Debrecen	19,8 lélek

Ezekből a felsorolásból is kitűnik a szegedi tanyák közigazgatásának jelentősége.

Szeged-Alsótanyával főleg idegenforgalmi szempontból Hortobágy és Bugac rivalizálnak. Nem kétséges, hogy mindkét helyen a végtelennél látszó pusztaság a vonzóerő. A szegedi település azért nem érdekes, mert a szegedi tanyának kulturája van. A szegedi tanyavilág egyenletesen szétszórt és egyre sűrűsödő település. A három legnagyobb tanyaváros összehasonlítása pontos tájékoztatást nyújt a szegedi tanyák közigazgatási igényei felől:

Debrecen (Hortobágy)	139.670 k. hold	15.926 lélek
Kecskemét (Bugac)	128.471 k. hold	28.712 lélek
Szeged-Alsótanya	84.721 k. hold	31.803 lélek

A debreceni tanyavilág népsűrűsége négyzetkilométerenkint 32,1, Kecskemété 40,1, a szegedi Alsótanyáé 62,5.

De talán még inkább előtérbe lépnek a szegedi tanyák közigazgatási igényei, ha Magyarország nagy városaival összehasonlítjuk.

Kevesen tartják számon azt a tényt, hogy Szeged-Alsótanya lakosságának lélekszámát véve alapul az ország legnagyobb városainak sorrendjében is a 24-ik helyet foglalja el.

Szeged-Alsótanya lélekszáma mögött ugyanannyi város marad (23), mint amennyi megelőzi. Magyarország 3351 községe valamennyi kisebb, mint Szeged-Alsótanya.

A városok sorrendjébe iktatva Szeged-Alsótanyát, mint községi joghatósággal nem bíró topográfiai területet, a következő sorrendet kapjuk:

21. Szombathely	35.758 lakos
22. Szentés	32.861 lakos
23. Kaposvár	32.715 lakos
24. Szeged-Alsótanya	31.803 lakos*
25. Nagykanizsa	30.869 lakos
26. Eger	30.424 lakos
27. Jászberény	30.101 lakos
28. Hajduböszörmény	28.914 lakos
29. Kiskunhalas	28.829 lakos
30. Nagykőrös	28.591 lakos stb.

Ez a felsorolás közigazgatási szempontból egyéb szembeállításokra is alkalmas. Nagykanizsa és Eger közigazgatási költségvetése meghaladja az 1 millió pengős keretet. Szeged-Alsótanya közigazgatása 50 ezer pengőbe se kerül. Pedig az adóterhek egyenlő mértékben sújtja a városi és a tanyai lakosságot. Mit szólnának a nagykanizsai polgárok, ha Zalaegerszegbe kellene bevinni az adót, avagy az egriek, ha mezőrendőri kihágásért Miskolcra idéznék őket? Itt bukkan előtérbe Atokháza, Csorva közigazgatásának elmaradottsága.

Alapvető lételem: az állam, a városok, községek közigazgatási nem a területhez, nem is a vagyonhoz, hanem a lakott helyek lélekszámához igazodik. A közigazgatás tárgya: maga az állampolgár. Ő vár hatósági támogatást közteherviselési kötelezettsége teljesítésénél, védelmet a közbiztonság fenntartásától, segítséget a közegészségügyi szolgáltatásban, kulturális igényeinek kielégítésénél.

A közigazgatás rendezése a tanya-törvény előkészítésével már megindult s ha a miniszteri ígéret valóra válik, akkor is végrehajtják, ha a szervezeten tanyai lakosság a maga javát nem tudja kellően felismerni.

Z o m a n c - é s a l u m i n i u m
főzőedények,
 háztartási és játékaru ajándékok
nagy raktára
Szántó edényárúház,
 Szeged, Széchenyi-tér 11. (Városi bérház) „Kalász” tag

**Betört egy tanyába,
 hogy Szegeden
 kimulassa magát**

(A Délmagyarország munkatársától.) Péntekre virradó éjszaka a rendőrség elfogta Csóti Lajos 38 éves napszámost, aki az egyik kocsmában feltűnő módon kölkekezett. Boldog-boldogtalannak bort fizetett, a cigányoknak is nagyobb összegeket adott, úgy, hogy az egyszerű ember kölkekezése feltűnést keltett. Igazoltatása során bevallotta, hogy néhány órával ezelőtt érkezett Szegedre Czentivánról, ahol betörtést követett el az éjszaka. Behatolt az egyik ösztentiváni gazdálkodó tanya-ába és onnan 150 pengőt és rengeteg ruhaneműt ellopott. A pénzzel és a ruhával nyomban Szegedre indult és az egész zsákmányt néhány óra alatt elmulatta. Megmotozásakor csupán 5 pengőt találtak nála. Elmondotta, hogy nagyot akart mulatni Szegeden, soha nem járt a városban, ezelőtt Mezőhegyesen élt és ott sokat hallott Szegedről. Elhatározta, hogy mindenképpen pénzt szerez és „Istenigazában kimulatta magát”. Megtudta, hogy az egyik ösztentiváni gazdálkodónak készpénze van, betört oda és ellopta a pénzt.

Csóti Lajost a rendőrség letartóztatta és pénztelen átadta az ösztentiváni csendőrségnek.

Ha egy kis szerencséje van

1 pengőért
 nyaralhat a
 Balatonnál
 kaphat vitorlás
 vagy turacsónakot
VEGYEN
BALATONI
SORSJEGYET

Kapható a Délmagyarország kiadóhivatalában.